

KANCELARIA SENATU

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, dnia 21 grudnia 2015 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz ustawy o zmianie ustawy –
Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw**

(druk nr 37)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa z dnia 16 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, wdraża do polskiego porządku prawnego postanowienia dyrektywy 2013/39/WE zmieniającej dyrektywy 2000/60/WE oraz 2008/105/WE w zakresie substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej (termin transpozycji określono na dzień 14 września 2015 r.).

Implementacja dyrektywy 2013/39/WE polega przede wszystkim na wprowadzeniu do ustawy – Prawo wodne definicji pojęć „matryca” i „lista obserwacyjna”, korekcie określeń „substancja priorytetowa” i „substancja szczególnie szkodliwa dla środowiska wodnego” oraz wskazaniu katalogu obowiązków organów administracji publicznej w zakresie monitoringu wód i przyjęciu wykazu substancji priorytetowych i zasad ich monitorowania.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 13j ustawy, przez substancje priorytetowe należy rozumieć substancje stanowiące zanieczyszczenie chemiczne wód powierzchniowych oraz zagrożenie, które może spowodować, w szczególności ostrą i chroniczną toksyczność dla organizmów wodnych, akumulację zanieczyszczeń w ekosystemie oraz utratę siedlisk i różnorodności biologicznej, jak również zagrożenia dla zdrowia ludzkiego, i których emisje do wód należy stopniowo ograniczać, a w przypadku priorytetowych substancji niebezpiecznych – substancje lub grupy substancji, które są toksyczne, trwałe i podatne na bioakumulację, oraz inne substancje lub grupy substancji, których poziom osiąga stan niepokojący, które stopniowo należy usuwać ze środowiska wodnego w celu ich wyeliminowania.

Na podstawie art. 381 ustawy określony zostanie w drodze rozporządzenia wykaz substancji priorytetowych.

Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej sporządzi, dla każdego obszaru dorzecza, wykaz emisji, zrzutów oraz strat substancji priorytetowych, uwzględniając przepisy prawa Unii Europejskiej dotyczące substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej i udostępni go w Biuletynie Informacji Publicznej Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi i będzie monitoring substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego zawartych na liście obserwacyjnej, przez okres co najmniej 12 miesięcy, w co najmniej 15 reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych.

Z kolei na ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej nałożono obowiązek przedkładania Komisji Europejskiej sprawozdania obejmującego wyniki monitoringu substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego znajdujących się na liście obserwacyjnej w wybranych punktach pomiarowo-kontrolnych oraz informacji dotyczących reprezentatywności punktów pomiarowo-kontrolnych i strategii monitorowania tych substancji.

W dotychczasowym stanie prawnym, art. 122 ustawy – Prawo wodne określa zamknięty katalog przedsięwzięć wymagających uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. W art. 1 w pkt 14 noweli zaproponowano dodanie do ustawy art. 123a – przepisu wprowadzającego instytucję zgłoszenia.

Zgłoszeniu podlegać będą m.in. wykonanie pomostu do 25 m długości całkowitej, postój na wodach płynących obiektów pływających lub statków przeznaczonych w szczególności na cele mieszkaniowe lub usługowe, wykonanie kąpieliska, wyznaczenie miejsca wykorzystywanego do kąpieli - również na obszarze morza terytorialnego, odwadnianie wykopów budowlanych oraz odprowadzanie wód z wykopów budowlanych oraz roboty w wodach, a także inne roboty, które mogą być przyczyną zmiany naturalnych przepływów wód, stanu wód stojących i wód podziemnych, o ile zasięg oddziaływania nie wykracza poza granice nieruchomości, na której będzie realizowane przedsięwzięcie.

Organem właściwym do przyjęcia zgłoszenia będzie właściwy miejscowo starosta wykonujący to zadanie jako zadanie z zakresu administracji rządowej, a jeżeli zgłoszenie dotyczy przedsięwzięć na terenach zamkniętych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27

kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska - właściwy miejscowo dyrektor regionalnego zarządu.

Zgłoszenia należy dokonać przed terminem zamierzonego rozpoczęcia wykonywania czynności, robót lub urządzeń lub innych działań podlegających temu obowiązkowi. Do wykonywania prac będzie można przystąpić, jeżeli w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia właściwy organ nie wniesie, w drodze decyzji, sprzeciwu i nie później niż po upływie 3 lat od określonego w zgłoszeniu terminu ich rozpoczęcia.

Właściwy organ wniesie sprzeciw, jeżeli wykonanie czynności, robót, urządzeń wodnych lub innych działań, a także korzystanie z wód jest objęte obowiązkiem uzyskania pozwolenia wodnoprawnego, narusza ustalenia lub wymagania wyszczególnione w art. 125 Prawa wodnego lub interesy osób trzecich, w tym właściciela wody, zagraża osiągnięciu celów środowiskowych dla wód lub zasięg oddziaływania wykracza poza granice nieruchomości, na której będzie realizowane przedsięwzięcie.

W art. 1 w pkt 9 noweli zaproponowano zmianę art. 89 ustawy – Prawo wodne, poprzez wprowadzenie rozwiązania umożliwiającego Prezesowi Rady Ministrów wyznaczenie osoby pełniącej obowiązki Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, do czasu powołania Prezesa wyłonionego w drodze konkursu. Z kolei minister właściwy do spraw gospodarki wodnej uzyska uprawnienie do wyznaczenia osoby pełniącej obowiązki Zastępcy Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, do czasu obsadzenia takich stanowisk w drodze konkursu.

W art. 1 w pkt 8 noweli zaproponowano modyfikację art. 88f ust. 5 i 6 ustawy – Prawo wodne. Ich istota sprowadza się do wprowadzenia zasady jako zasady, iż uwzględnianie przedstawionych na mapach zagrożenia powodziowego oraz mapach ryzyka powodziowego granic obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, planie zagospodarowania przestrzennego województwa, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy, będzie fakultatywne, a nie jak dotychczas - obligatoryjne.

W art. 2 noweli przewidziano zmianę art. 8 ustawie z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, polegającą na przesunięciu na dzień 1 stycznia 2017 r. obowiązku wydania przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej planów utrzymania wód, o których mowa w art. 114b ustawy – Prawo wodne.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa uchwalona przez Sejm na 5. posiedzeniu w dniu 16 grudnia b.r. pochodziła z przedłożenia poselskiego (druk nr 105).

Projekt skierowany został do pierwszego czytania w Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Po przeprowadzeniu II czytania na posiedzeniu Sejmu, projekt skierowano ponownie do komisji w celu przedstawienia sprawozdania. W toku prac dodano do ustawy – Prawo wodne przepis art. 30a, na podstawie którego jednostki samorządu terytorialnego będą mogły ponosić koszty utrzymania wód a ich wysokość określana będzie w porozumieniu zawieranym między Prezesem Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej i marszałkiem województwa.

Za przyjęciem ustawy głosowało 265 posłów, przy 30 głosach przeciw i 143 głosach wstrzymujących się.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zasadniczych zastrzeżeń legislacyjnych. Wątpliwości może jednak powodować termin jej wejścia w życie, określony na dzień 31 grudnia 2015 r. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, ustawa powinna wchodzić w życie z zachowaniem odpowiedniej *vacatio legis*. Minimalny standard w tym zakresie określa art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, przewidując co najmniej czternastodniową *vacatio legis*. Wyjątki od tej zasady zawiera art. 4 ust. 2, w myśl którego w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. W uzasadnieniu do projektu analizowanej ustawy nie wyjaśniono, jaki ważny interes państwa wymaga natychmiastowego jej wejścia w życie.

Maciej Telec

Główny legislator